

Penmail

Jaargang 5, nr. 3 - Juli 2010

Uitgave: Werkgroep Kinderhandschrift

Redactie: Dick Schermer (dick.schermer@zonnet.nl)

Gratis kwartaalblad met informatie over kinder- en jeugdschrift

Doel en doelgroep

Met deze Penmail willen we mensen met belangstelling voor het schrift van kinderen en jeugdigen regelmatig informeren.

We vermoeden dat er bij meerdere groepen behoefte bestaat aan regelmatige informatie op dit gebied: Schrijfpedagogische Hulpverlening (SPH), Vereniging van Leraren Schoonschrijven en Machineschrijven (VLSM), Nederlandse Orde van Grafologen (NOG), Landelijke Bond van Remedial Teachers (LBRT), Onderwijsadviesdiensten (schrijfspecialisten), schrijftherapeuten.

Afbakening

Penmail zal zich vooral richten op de volgende terreinen: Schrijfonderwijs, schrijfmethode, schrijfmateriaal, schriftontwikkeling, schrijftests, verband tussen handschrift en persoonlijkheid, pedagogische grafologie.

Informatie op het gebied van krabbels, tekeningen en kalligrafie vallen buiten onze doelstelling.

Presentatie

We stellen ons voor in Penmail enige afwisseling in de informatie aan te brengen. Nu eens zal er naar een uitgave worden verwezen. Dan weer is er een bespreking, of volgt de letterlijke weergave.

0 - 0 - 0 - 0 - 0

Why Gender Matters (2005)

Dr. Leonard Sax bracht dit boek uit, dat als ondertitel heeft: What parents and teachers need to know about the emerging science of sex differences, een pocket (322 p.). Met hoofdstukken over verschillen tussen vrouwelijke en mannelijke hersens, risico, agressie, onderwijs, seks, drugs, discipline, anders geaard zijn, verder dan roze en blauw. Achterin een vragenlijst over hoe vrouwelijk en hoe mannelijk je bent. Tot slot een uitvoerige index. Sax schrijft bijzonder begrijpelijk en baseert zich steeds op onderzoeksgegevens, en verwijst erbij naar de bronnen. Hoewel hij niet op schrijven en/of schrijfonderwijs ingaat, roept hij telkens de vraag op bij de lezer: Wat kunnen zijn – zeer interessante conclusies – betekenen voor jongens en meisjes op deze vakgebieden? Verkrijgbaar via bol.com.

Bundel 20 is uit! (2010)

In de serie “Over kinderhandschrift, schriftopvoeding en schrijfonderwijs gesproken” is op 5 mei j.l. de 20e bundel verschenen. Er staan 16 vertaalde artikelen en enkele eigen bijdragen in. De oudste bijdrage dateert uit 1862 (De handschriften van kinderen, Adolf Henze), de nieuwste bijdrage uit 2010 (Ontwikkeling, betrouwbaarheid en validiteit van het handschrift, John Ben). En daartussen artikelen over onder andere krabbelschrift, schrijfvrijheid, druk en strekvoering, woordafstand, handschrift als middel bij de opvoeding, Amerikaans blokschrift en cursief schrift. De bundel kost € 5,50 (excl. verzendkosten) en is te bestellen bij de redactie (zie bovenaan).

Beweg-Gründe (1995)

In haar artikel over een nieuw Zwitsers basisschrift wees Susanne Küng op dit boekje van de psychomotoriektherapeute Marion Esser. Als kenner van de Franse psychomotoriek beschrijft zij daarin de visie en werkwijze van Bernard Aucouturier.

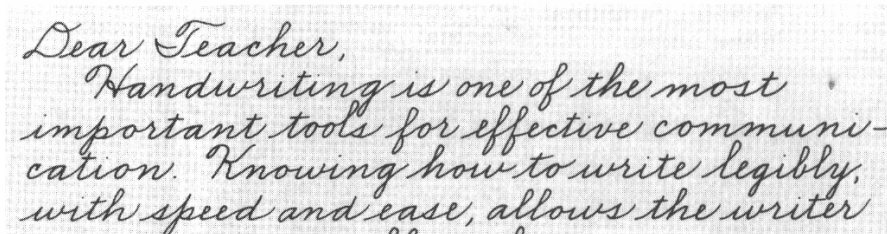
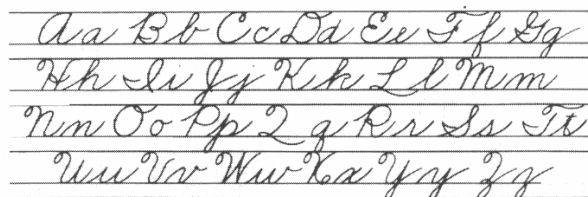
Deel 1 geeft de ontwikkeling van de psychomotorische praktijk en theorie van Aucouturier. In deel 2 worden de theoretische principes voor de psychomotorische interventie besproken, in deel 3 de handelingsconcepten en principes in de therapeutische praktijk. In deel 4 wordt de vraag gesteld: Psychomotoriek – een therapeutisch concept?

Deze psychomotoriek, die op het hele mensenkind is gericht, doet ‘hartverwarmend’ aan.

Amerikaans blokschrift en cursief schrift (fragment)

Alle Amerikaanse kinderen leren daarentegen eerst blokschrift (manuscript print), voordat zij cursief leren schrijven. Dit blokschrift bestaat uit hoofd- en kleine letters, die de drie schrijfzones omvatten. Niet voordat zij acht of negen jaar zijn, leren ze cursief schrift. Daarom leren zij cursief schrift op een later ontwikkelingsniveau dan de meeste Europeanen. De Engelsen leren ook eerst blokschrift en Hebreeuws is, uiteraard, een compleet onverbonden schrift, zonder een cursieve versie.

Als gevolg hiervan schrijft een veel groter deel van Amerikanen dan Europeanen blokschrift, hoewel er nu meer Europese blokschriftschrijvers zijn dan in het verleden. Het aantal in Amerika is tijdens de laatste decennia ook toegenomen, en daar zijn meerdere redenen voor. De eerste reden is, dat het hebben van een mooi Palmer of Zaner-Bloser schrift (zie hieronder) niet de prioriteit heeft die het dertig of veertig jaar geleden had. De kwaliteit van het handschrift vandaag de dag, of het nu blok- of cursief schrift is, is een verre echo van de artistieke trots die gedemonstreerd werd door de Spencerschrijvers uit de negentiende eeuw.

*Zaner-Bloser alfabet en aankondiging in de catalogus van 1988.
Nog steeds op grote schaal in gebruik.*

De tweede reden is, dat de meeste van de huidige leerkrachten in het basisonderwijs niet van hun leerlingen eisen, dat er veel tijd wordt besteed aan het oefenen op cursief schrift. Zij moeten aan meer vakken hun aandacht geven. Amerika is meer dan ooit een smeltkroes van verschillende culturen en op sommige openbare scholen in New York worden dozijnen talen gesproken. Leesbaar schrijven in goed Engels is belangrijker dan een esthetische schrijfstijl verwerven.

Het probleem wordt vergroot door het feit, dat leerlingen minder schrijven, daar zij meer computers gebruiken en bijgevolg nooit goed verbonden zullen leren schrijven. Velen blijven het blokschrift schrijven of bedenken hun eigen manier om letters te verbinden, en betrekkelijk weinigen volgen het schoolvoorbeeld zoals men dertig jaar geleden schreef. Amerikaanse confessionele scholen leggen echter nog de nadruk op schrijven, en hun leerlingen neigen ertoe cursief te schrijven.